

UDK 811.163.6'373.45

Marko Snoj

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša v Ljubljani

O TUJKAH IN IZPOSOJENKAH V SLOVENSKEM JEZIKU

Članek prinaša jezikoslovna merila, s katerimi je mogoče prevzete besede deliti na dve podskupini, na tujke in izposojenke. Eksaktna razmejitev med obema podskupinama je potrebna predvsem iz praktičnih razlogov, saj le ustrezno pojmovanje izrazov tujka in izposojenka omogoča izdelavo dobrega slovarja tujk.

The article presents the linguistic criteria that allow loanwords to be grouped into two subgroups, i.e., into foreignisms and borrowings. The exact distinction is necessary particularly for practical reasons, as only an accurate comprehension of the terms foreignism and borrowing paves the way for the compilation of a good dictionary of foreignisms.

Ključne besede: slovenščina, etimologija, besediloslovje, prevzete besede, terminologija

Key words: Slovene language, etymology, textology, loanwords, terminology

1 Besede, morfemi in besedne zveze, tj. vse, kar je predmet etimološke obravnave, so glede na izvor lahko domačega ali tujega izvora. V slovenščini so domačega izvora vse tiste besede (morfemi in besedne zveze), ki so tvorjene in so bile vsaj v času nastanka pomensko motivirane v kontinuumu slovenskega jezika, tj. v kontinuiranem jezikovnem razvoju od praindoevropskih (in še starejših) časov prek praslovanščine do danes. Besede domačega izvora so torej tiste, ki so jih iz znanih morfemov (ne glede na izvor) naredili naši bolj ali manj davni jezikovni (ne nujno tudi genetski) predniki, mi pa smo jih podedovali. Taka beseda je npr. *brat*, ki se je razvila iz praindoevropske **bhraHtōr* in za katero ne vemo, kaj je prvotno pomenila, taka beseda je tudi *nebo*, za katero s pomočjo primerjalnega jezikoslovja ugotavljamo prvotni pomen »oblak, megla«, in je tudi *plavica*, ki je tvorjena iz pridevnika *plav* »moder«, ta pa ni domačega izvora, saj smo ga prevzeli od sosednjih Bavarcev, kjer se narečna ustreznica visokonemškemu pridevniku *blau* še danes glasi *plau*.

1.1 Besede¹ tujega izvora so vse tiste, ki niso nastale v jezikovnem kontinuumu slovenščine, temveč v jezikovnem kontinuumu katerega koli drugega, živega ali mrtvega jezika. Če beseda tujega izvora pride v slovenščino, če so jo torej začeli uporabljati tudi slovenski govorniki v slovenskem kontekstu, rečemo, da smo besedo prevzeli. Besede tujega izvora lahko torej nekoliko krajše imenujemo *prevzete besede*.² Prevzete besede so npr. že omenjeni pridevnik *plav*, dalje samostalnik *šporget*, ki smo ga prevzeli iz bavarskonemške različice knjižno nemški *Sparherd*, taka je beseda *plin*, ki smo jo v 19. stoletju prevzeli iz češčine, Čehi pa iz poljščine, taka je beseda *recesija*, ki izvira iz lat. *recessiō* »vračanje, umikanje, nazadovanje«, in taka je tudi beseda *ful*, ki jo je najstniška generacija 90-ih let prejšnjega stoletja prevzela iz angleške *full*.

¹ Članek se omejuje na obravnavo neimenskega besedja.

² Toporišič 1992: 218.

1.2 Obe skupini besed, tiste domačega in one tujega izvora, po potrebi dalje delimo v različne podskupine. Predmet obravnave tega prispevka je nadaljnja delitev prevzetih besed, potreba pa je v prvi vrsti slovaropisna praksa. Zaradi zvrstne in slogovne raznolikosti prevzetih besed namreč ne bi bilo smiselno izdelati slovarja vseh besed tujega izvora, pač pa je na Slovenskem tradicija pisanja slovarjev, ki imajo v naslovu besedo *tujka*, ti pa od naštetih *plav*, *šporget*, *plin*, *ful* in *recesija* obravnavajo le slednjo. Besedi *plav* in mnogo mlajši *plin* sta namreč že tako udomačeni, da sodita v osrednji slovenski besedni zaklad in torej najdeta mesto v splošnih slovarjih tipa SSKJ, besedo *šporget* smo iz knjižnega jezika pregnali (in jo zamenjali s *štedilnikom*, ki je domača tvorjenka iz izvorno hrvaškega glagola *štediti*), zato sodi le v slovarje, ki vsebujejo (tudi) narečno in pogovorno gradivo, beseda *ful*, ki je izrazito slengovska, pa bi sodila le v slovar slenga.

2 Ker slovenski slovarji tujk izmed vseh prevzetih besed obravnavajo (ali naj bi obravnavali) le tiste tipa *recesija*, se zdi to vrsto prevzetih besed upravičeno imenovati *tujke*.³ Slovarji tujk, zlasti Verbinčev, so namreč na Slovenskem vplivali na jezikovni čut, ki status tujke priznava besedam tipa *recesija*, ne pa tudi besedam tipov *plav*, *plin*, *šporget* ali *ful*, čeprav sta vsaj zadnji dve občuteni kot nedomači. Vendar za sestavo geslovnika slovarja tujk jezikovni čut ne zadošča. Ugotoviti je treba čim bolj eksaktna jezikoslovna merila, ki bodo ločevala tujke od ostalih prevzetih besed.

2.1 Prevzete besede se v Toporišičevi Enciklopediji slovenskega jezika delijo na tujke in sposojenke. Tujka je v tem delu definirana kot »1. prevzeta beseda, ki ni povsem prilagojena slovenščini, npr. *jazz* (kot sposojenka *džez*)«*1...1* »2. v starejšem pojmovanju iz zahodnoevropskih ali klasičnih jezikov prevzeta beseda, npr. *avto*, *kros*!*...!*«. ⁴ Prva Toporišičeva definicija je dragocena zato, ker pri tujkah izpostavlja pisani jezik, vendar pa se ni mogoče strinjati z nazorom, da bi bila *džez* druga beseda kot *jazz*, pač pa sta to samo alografa iste besede, kot sta alografa npr. *trikrat* in *3-krat*. Tudi *weekend* (v izgovoru z dvoustničnim *v*) ni druga beseda kot *vikend*, pač pa je *vikend* prilagojeni kontinuant besede *weekend*, iz katere se je razvil v drugi polovici 20. stoletja, podobno kot je npr. domača beseda *miš* kontinuant praslovanske **myšь*.

2.1.1 Po prvi definiciji iz Enciklopedije slovenskega jezika so tujke le besede, ki se niso prilagodile slovenščini, po drugi so to vse iz zahodnoevropskih in klasičnih jezikov prevzete besede. Če bi za merilo pri sestavi geslovnika slovarja tujk upoštevali prvo definicijo, bi tak slovar vseboval le maloštevilne besede tipa *jazz*, *weekend*, *wehrmacht*, manjkala pa bi *recesija*, *nevma*, *kloramfenikol*, ki so prilagojene našemu jeziku; če pa bi upoštevali drugo definicijo, bi se v takem slovarju poleg besed *recesija*, *nevma*, *kloramfenikol* znašle tudi *malha*, *hiša*, *žlemprga*, *fajmošter*, ki so prevzete iz zahodnoevropskih jezikov, manjkale pa bi besede tipa *černozjom*, *hazena*, *hatišerif*, *sarafan*, *karaoke*, ki so prevzete iz vzhodnoevropskih oz. orientalskih jezikov. Ker

³ Izraz je kalk po nem. *Fremdwort*.

⁴ Toporišič 1992: 334.

slovenski uporabnik v slovarju tujk pričakuje besede tipa *džez* (z zastarelim alografom *jazz*), *vikend* (z zastarelim alografom *weekend*), *recesija*, *nevma*, *kloramfenikol*, *černožjom*, *hazena*, *hatišerif* in *sarafan*, ne pričakuje pa besed tipa *malha*, *hiša*, *žlemprga* in *fajmošter*, upoštevajoč ti dve definiciji ni mogoče sestaviti geslovnika uporabnega slovarja tujk.

2.2 Izvorno neslovenske besede se na izposojenke in tujke delijo že pri Brezniku. Izposojenke so zanj »besede, ki si jih je izposodil preprosti narod, občujoč s sosedi, ter jih vzel za svoje, ko jim je tuje zveneče glasove spremenil v bližnje domače.« Tujke so za Breznika »vse one besede, ki jih rabimo navadno v znanstvu, v tehniki in sploh v omikanem svetu ter jih pozna le tisti, ki je zvedel zanje po izobrazbi, po kakršni koli že.«⁵

2.2.1 Delitev prevzetih besed na izposojenke in tujke vsekakor ustreza, Breznikovi definiciji pa le deloma. Izposojenka je točneje izražena beseda, ki jo je preprosto ljudstvo prevzelo iz enega sosednjih jezikov. To pomeni, da je izposojenka praviloma beseda, ki je iz enega sosednjih narečij (beneške italijanščine, tergestinščine, furlanščine, bavarske, tirolske nemščine, zahodne madžarščine, kajkavske ali čakavske hrvaščine, romščine) prevzeta v sosednje slovensko narečje in od tod eventualno v druga slovenska narečja ter v knjižni jezik. Slovenščina je tako besedo po svoje prekvasila le po potrebi, in sicer 1. če je tujejezična predloga vsebovala slovenščini tuj glas ali glasovno skupino, najpogosteje podvojitve, npr. *bakla* iz srvnem. *vackel* (slovenščina tistega časa ni imela niti glasu *f* niti spirantičnega *β*, ki se je v srvnem. zapisoval z *v*), *cimet* iz star. nem. *Zimmet*, iz česar je današnje *Zimt* 2. če je bila potrebna morfološke prilagoditve, npr. *ponev* iz stvnem. *pfanna*,⁶ *coprati* iz bavarsko srvnem. *zoupern*, kar ustreza širše srvnem. *zoubern*, *frajla* iz bav. nem. *Frailein*, kar ustreza knjiž. nem. *Fräulein*, *lajbič* iz bav. nem. *Leiblein* »telovnik« 3. pa tudi iz drugih, manj opredeljivih razlogov, npr. *marajon* prek *majaron* iz furl. *majaron*. Do nepričakovanega premeta soglasnikov je tu v nekaterih slovenskih narečjih prišlo zato, ker prevzete besede v jeziku prejemniku niso motivirane. Del našega ljudstva si je besedo preprosto slabo zapomnil in iz prvotnega *majarona* »po pomoti« naredil *marajon*. 4. Dodati je treba, da je marsikatera sprememba v slovenščini le navidezna, saj ne smemo izhajati iz sosednjega knjižnega jezika, temveč iz narečja. Če rečemo, da je *pavola* prevzeto iz nem. *Baumwolle*, je to le delno res in nikakor ne točno. *Pavola* je prevzeta iz narečne avstrijsko-bavarske besede *pa(um)wolle* »bombaž«, ki ustreza nemški knjižni *Baumwolle*. Tudi *ponk* ni iz nemške besede *Bank*, temveč iz bavarske *ponk*, ki se je po bavarskonemških zakonih razvila iz srvnem. *bank* »klop, miza«.

2.3 Pri tujkah se tuji glasovi zamenjajo z našimi približki, beseda pa prilagodi našemu morfološkemu sistemu. V besedi *recesija*, ki je prevzeta iz lat. *recessiō*, se

⁵ Breznik 1906: 149.

⁶ Stvnem *pfanna* se je izgovarjalo z izglasnim zadnjenebnim samoglasnikom, ki se je v slov. substituiral z refleksom pslov. -y, zato se je beseda uvrstila v kontinuant sklanjatve tipa **buky*, -zve.

je tako tujejezični dvojni soglasnik zamenjal z našim enojnim. Beseda je ohranila lat. slovnični spol, se zato uvrstila v produktivno žensko sklanjatev, zaradi česar se je lat. pripona *-ion-* zamenjala z našo *-ija*. Tujka se v slovenščini prilagodi le v zgoraj navedenih točkah 1. in 2., tj. tujejezični glasovi in glasovne skupine, ki jih slovenščina ne pozna, se nadomestijo z našimi približki, in tujka se rada prej ali slej vklopi v naš morfološki sistem. Nepričakovanih glasovnih razvojev tipa *marajon* pri tujkah ni in tudi narečnih posebnosti tujega jezika tujke praviloma ne izražajo. Breznik ima prav, ko trdi, da se tujke navadno uporabljajo v znanosti, v tehniki, v omikanem svetu, da so posledica izobrazbe, vendar to ni zaprta definicija, zlasti pa ne zadošča danes, ko nekatere tujke, kot npr. *avto*, sodijo med prvih deset besed, ki se jih nauči otrok že v plenicah. Tujke je zato bolje definirati kot besede, ki so jih slovenski izobraženci vpeljali v slovenski knjižni jezik iz tujih knjižnih jezikov. Nekaj so jih prinesli že protestanti v 16. stoletju, npr. *cedra*, *element*, velika večina pa je prevzeta šele v drugi polovici 19. stoletja in kasneje. Zaradi te večine po občutku sodimo, da so tujke pri nas mlade besede in s tem delamo krivico onim, ki imajo pri nas knjižno tradicijo že tri ali štiri stoletja. Pri Janezu Svetokriškem npr. beremo *S. Joannes Apolltel njega la shilo, ali puls prime*. Tujka *pulz* je torej pri nas stara že vsaj 300 let.

2.3.1 Osnovna razlika med izposojenko in tujko je, da je izposojenko preprosto ljudstvo prevzelo iz sosednjega narečja tujega jezika v svoje narečje, tujka pa je prevzeta beseda, ki jo je v slovenski knjižni jezik iz tujega knjižnega jezika vpeljal izobraženec. Povedano še krajše: izposojenka je ljudska, tujka pa učena prevzeta beseda, pri čemer je izposojenka prevzeta iz govornega tujega v slovenski govorni jezik, tujka pa iz tujega pisanega v naš pisani jezik. Zato se med tujkami najdejo tudi primeri, ki se izgovarjajo pod vplivom pisave jezika dajalca, npr. *embalaža* (iz frc. *emballage*), *detergent* (iz frc. *détergent*), *punč* (iz agl. *punch*), *mulčiti* (iz agl. *mulch*), *klub* (iz agl. *club*) namesto *ombalaža*, *deteržon*, *panč*, *malčiti* in *klab*, kot bi se besede glasile, če bi jih prevzeli prek govornega jezika.⁷

2.3.2 Izposojenke najprej zaživijo v govornem jeziku, praviloma narečju, tujke pa v napisanem, praviloma knjižnem, pogosto strokovnem jeziku. Iz izhodiščne pozicije si prevzeta beseda lahko ali pa ne utre pot tudi v druge zvrsti: *majaron* je kot prvotna izposojenka našla mesto tudi v knjižnem jeziku, *avto* pa kot prvotna tujka tudi v pogovornem jeziku in narečjih.⁸ Motiv za prevzem je pri izposojenkah in tujkah enak. Preprosti človek ali izobraženec je besedo, ki jo je slišal oz. videl zapisano v tujem jeziku, uporabil v svojem jeziku, ker je z njo hotel poimenovati stvar, pojem ali dejanje,

⁷ Poznamo primere, ko imamo iz istega izhodišča izposojenko in tujko, npr. iz frc. *reine-claude* si je preprosto ljudstvo prek avstr. nem. *Ringlotte* izposodilo *ringlo* (nekdo je ob tem po hiperfrancoski maniri izpustil končni *-t*, tako kot ga preprosto ljudstvo danes izpušča v *pomfri*, čeprav ga Francozi v svoji besedni zvezi *pommes frites* še kako jasno izgovarjajo), učeni pomologi pa *renkloda* neposredno iz francoščine. Podobno je z besedama *misijon* in *misija*. Prva je izposojenka iz nemške besede *Mission*, ki je prevzeta iz lat. *missiō* »poslanstvo«, druga je tujka, prevzeta (eventualno prek nemščine) iz istega lat. izhodišča.

⁸ Tujke, ki se razširijo v pogovorni jezik in narečja, zaživijo svobodnejše življenje, zato podlegajo istim zakonitostim kot ljudske izposojenke. Njihovo pomensko polje se lahko spreminja ali širi; tako npr. *vikend*

za katerega v svojem besednem zakladu ni našel ustreznega poimenovanja; bodisi da za ustrežno besedo v svojem jeziku ni vedel, bodisi da je dejansko ni bilo.

2.3.3 Dober slovar tujk naj bi torej vseboval le tiste slovenske besede tujega izvora, ki so jih v naš knjižni jezik vpeljali slovenski izobraženci od 16. stoletja pa do danes iz tujih knjižnih jezikov.

2.3.4 Pri ločevanju tujk od izposojenk si lahko pomagamo z naslednjo preglednico.

	Tujka	Izposojenka
Beseda je prevzeta iz/prek nesosednjega jezika	da	ne
Beseda je prevzeta iz/prek v času izposoje mrtvega jezika	da	ne
Beseda se izgovarja pod vplivom tuje pisave	da	ne
Beseda vsebuje nepredvidljive glasovne spremembe	ne	da
Beseda vsebuje narečne značilnosti	ne	da
Beseda se pomensko v slovenščini razvija samostojno	ne	da

2.3.5 Kočljive primere, pri katerih odločitev na osnovi preglednice ni mogoča, mora reševati natančna filološka analiza, tj. raziskava, katere cilj je ugotoviti, ali je posamezna beseda prišla v slovenščino prek govornega ali prek pisanega jezika. Od vseh dosedanjih slovarjev tujk se je takemu izboru geselskih iztočnic še najbolj približal Verbinčev, saj v tem delu le izjemoma najdemo geselske iztočnice, ki ne ustrezajo podanim merilom, in le izjemoma pogrešamo kako tujko, ki je bila ob izidu leta 1968 v vsaj malo širši rabi.⁹

2.3.6 Velika večina tujk, definiranih z navedenimi merili, ustreza pojmu *tujka*, kot nam ga (na osnovi tradicije pisanja slovarjev tujk) narekuje dobro izoblikovan jezikovni čut. Posameznih izjem je zelo malo in te potrebujejo posebno obravnavo. Tak primer je *univerza*. Ne glede na posrednika (nem. *Universität*, it. *università*) bi namreč iz srlat. izhodišča *universitas* v slovenščini pričakovali **univerziteteta*¹⁰ (kot se ohranja v pridevniku *univerziteten*), saj se lat. izglasje *-itas* (rod. *-itatis*) v slovenščini prilagodi kot *-iteta*, pri čemer je *e*-jevski samoglasnik posledica vpliva nemškega substituta *-ität*. Edina izjema je *univerza*. Če je *univerza* posledica študentske skrajšave iz **univerziteteta*, primerljive z današnjo slengovsko *faks* namesto *fakulteta*, beseda vsebuje nepričakovane glasovne spremembe in zato ne ustreza vsem pogojem za uvrstitev med tujke.

ne pomeni več samo »konec tedna«, kar je edini angleški pomen te besede, temveč tudi »počitniška hišica«, tj. »manjša hiša na deželi, namenjena preživljanju prostega časa«, seveda prvotno koncev tedna. Ker morfološki sestav prevzetih besed v slovenščini ni motiviran, se ta lahko nekontrolirano spreminja. Pomensko sorodni prvotni tujki *pasterizirati* in *sterilizirati*, ki se uporabljata v domačem kuhinjskem žargonu, sta se tako križali in rezultirali besedo *pasterilizirati*.

⁹ Veliki slovar tujk ima kljub precej dobrim teoretičnim izhodiščem, navedenim v uvodu, slabši geslovník, saj vsebuje tudi precej izposojenk, npr. *birsa*, *birmati*, in celo besed domačega izvora, npr. *hržica*, *lazar*, *pretin*.

¹⁰ Prim. *identiteta* iz srlat. *identitas*, *kvaliteta* iz lat. *quālitās* idr.

3 Izkušnje slovaropisne prakse kažejo, da teoretičnih definicij navadno ni mogoče dosledno udejanjiti, ne da bi pri tem trpela uporabnost slovarja.

3.1 Besedo *plin* so npr. naši izobraženci v 19. stoletju prevzeli iz nesosednje češčine – torej je tujka –, pa je vendarle nihče ne bi pričakoval v slovarju tujk. Iz geslovnika slovarja tujk bi bilo zato treba izločiti vse tiste besede, ki so jih slovenski izobraženci v drugi polovici 19. stoletja vpeljali v slovenski knjižni jezik iz drugih slovanskih jezikov, zlasti z namenom izpodriniti »neprimerne, grde popačenke«, ljudske izposojenke iz nemščine, redkeje italijanščine, furlanščine ali madžarščine. Tako so ljudskega *fajmoštra* nadomestili s hrvaškim *župnikom*, namesto ljudske izposojenke *gas* imamo danes češki *plin* (ki je prevzet iz poljščine, tam pa pomeni »tekočina«), ljudsko *fasado* hoče izpodriniti hrvaško *pročelje*, ljudsko *vižo* je nadomestil hrvaški *način* (domača beseda *način* v 17. stoletju pri Alasii pomeni »udobje«), ljudsko *žajfo* je nadomestilo rusko *milo*. Te prvotne tujke so se v več kot sto letih šolske vzgoje tako udomačile, da jih ne občutimo več kot tuje. Postale so del našega omikanega jezika, ki mu kljub manj ali sploh nejasni motiviranosti podzavestno priznavamo slovenskost. To pa je zadosten razlog, da jih ne uvrstimo v slovar tujk, temveč v bolj znanstveno zasnovan projekt, o katerem se danes še ne razmišlja, ki bi z zgodovinskega in etimološkega stališča obravnaval vse iz drugih slovanskih jezikov prevzete, bolj ali manj prilagojene besede. Seveda to ne pomeni, da vse iz drugih slovanskih jezikov prevzete besede ne sodijo v dober slovar tujk. Izključene so le puristične zamenjave starejših nemških in romanskih izposojenk, ki so prešle v splošno omikano rabo. Dober slovar tujk pa mora vsekakor vsebovati izvorno ruski *černožjom*, rusko in ukrajinsko *dumo*, poljski *zlot*, češki *haček*, hrvaški *sabor*, makedonsko *sobranje* ipd., saj so te besede poimenovanja novih stvari in pojmov.

3.2 Na drugem mestu je treba omeniti slengovske besede, ki jih uvaja predvsem mlajša, najstniška generacija, ko pa ta zraste, se razširi tudi med govorce srednjih let, npr. *ful* »zelo«, *džanki* »zasvojenec s heroinom«. Ker so te besede prevzete iz nesosednje angleščine, jih ne moremo imeti za klasične izposojenke; ker njihovo izhodišče ni v knjižnem ali vsaj pisanem jeziku, pa ne za tujke. Kljub zadržku so te besede vendarle izposojenke, saj si jih je izposodila odraščajoča mladina, torej še ne dokončno izobraženi del ljudstva v sleng, to pa je govornica, ki se praviloma ne zapisuje in ki je po zvrsti mnogo bližje narečju kot knjižnemu jeziku. Izposoja se sicer ni zgodila na mejnem ali jezikovno mešanem področju, kot je to navadno pri klasičnih izposojenkah, temveč doma pred televizorjem ali v kaki poletni šoli na Britanskem. Ker nas angleščina obkroža ne samo v elektronskih medijih, ker nam poznavanje tega jezika zadošča ne samo na Britanskem otočju, ZDA in Avstraliji, ampak skorajda že v Trstu in Celovcu, je ta jezik (oziroma kar je iz njega nastalo) postal tako rekoč sosed slovenskemu, torej eden tistih jezikov, iz katerih si besede izposoja slovensko ljudstvo. Ta vrsta besed zato ne sodi v slovar tujk, in sicer ne glede na to, kako jih pišemo, priporočljivo *džanki* ali še citatno *junkyljunkie*. Treba bi jih bilo zbrati in slovarsko obdelati v slovarju slenga, ki ga Slovenci še nekaj časa očitno žal ne bomo imeli.

LITERATURA

- Anton BREZNIK, 1906: O tujkah in izposojenkah. *Dom in svet* 18, Ljubljana. 149–154. Ponatisnjeno v: A. Breznik, *Jezikoslovne razprave*, izbral in uredil J. Toporišič, Ljubljana 1982. 365–70.
- Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana.
- France VERBINC, 1968: *Slovar tujk*. Ljubljana.
- Veliki slovar tujk*, 2002: Ljubljana.

SUMMARY

Loanwords in Slovene are divided into two subgroups, i.e., borrowings and foreignisms. Borrowings are those words that Slovene common people borrowed from a dialect of a neighboring language (Italian, Friulian, German, Hungarian, Croatian, Romy) into their own dialect and from there they spread or not into other Slovene dialects, standard language, and other registers. While a borrowing is borrowed from a spoken foreign language into spoken Slovene, a foreignism is borrowed from a written foreign language into written Slovene. The differentiation between the two subgroups is a subject of philological analysis, whose goal is to determine whether a particular word entered Slovene through spoken or written language. The following linguistic criteria should be helpful in accomplishing this goal. A loanword is a borrowing if it includes unpredictable sound changes, e.g., metathesis in the word *marajon*, or if it includes dialectal peculiarities of the source language, e.g., *pavola* < Austr.-Bav. *pa(um)wolle*. A loanword is a foreignism if it was borrowed from/through non-neighboring language, e.g., *renkloda* < Fr. *reine-claude*, from/through dead language, e.g., *recesija* < Lat. *recessiō*, or if its pronunciation is affected by foreign spelling, e.g., *klub* < Eng. *club*.

A good dictionary of foreignisms should include all those Slovene words that were borrowed into Slovene written language from foreign written languages. An exception are only those words that Slovene intellectuals in the second half of the 19th c. and later borrowed from other Slavic languages, mainly with the intention of replacing undesired German, less frequently Romance and Hungarian borrowings, e.g., *župnik* < Cro. *župnik*, which was in standard language replaced by the German borrowing *fajmošter*. The reason that these words do not belong into the dictionary of foreignisms is that they, through more than hundred years of school training, became so familiar to Slovenes that they are no longer considered foreign. The second exception from the listed criteria are slang words, which are being introduced from non-neighboring English particularly by younger generation, e.g., *ful* < Engl. *full*. These words do not belong to the dictionary of foreignisms because they do not originate in the Slovene literary language, but, rather, in slang, which is in terms of register closer to dialect than to standard language.